

PKPP/210/77/KK/2009

Warszawa, 21 kwietnia 2009 r.

Pan
Aleksander SOPLIŃSKI
Przewodniczący
Podkomisja stała do spraw zdrowia publicznego
Komisja Zdrowia
Sejm RP

Dotyczy: stanowiska Rady Ministrów wobec komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (druk 1030)

Szanowny Panie Przewodniczący,

Analiza przyjętego przez Radę Ministrów stanowiska wobec komisyjnego projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (druk 1030) wskazuje, iż jego oceny należy dokonać w dwóch etapach. Wynika to z faktu, iż Rząd w stanowisku nie ograniczył się jedynie do uwag do propozycji zawartych w druku 1030 ale w sposób istotny wykroczył poza jego treść, formułując szereg nowych propozycji legislacyjnych także w innych obszarach.

Ze względu na powyższe Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan (PKPP Lewiatan) dokona oceny każdej z w/w części stanowiska Rady Ministrów oddzielnie.

I. Uwagi Rady Ministrów do propozycji bezpośrednio zawartych w druku 1030

PKPP Lewiatan z zadowoleniem przyjęła, niektóre zawarte w stanowisku Rady Ministrów propozycje racjonalizowania zakazów palenia w miejscach publicznych.

W szczególności popieramy propozycje:

- wykreślenia z projektu ustawy załącznika nr 1, określającego nowe wymagania techniczne dotyczące palarni,

- wykreślenia z projektu przepisu zakazującego palenia w odległości mniejszej niż 10 m. od wejść do budynków użyteczności publicznej,
- wprowadzenia zakazu palenia w „pomieszczeniach obiektów sportowych” zamiast nieprecyzyjnego zakazu w „obiekтах sportowych”.

PKPP Lewiatan, zarówno podczas wcześniejszych posiedzeń podkomisji jak i w pisemnych stanowiskach, wskazywał na potrzebę zmian w tym obszarze, celem maksymalnej optymalizacji i racjonalizacji treści ustawy.

Wobec braku w stanowisku Rady Ministrów propozycji uchylecia bądź modyfikacji przepisu wprowadzającego de facto bezwzględny zakaz palenia w jednoizbowych lokalach gastronomiczno-rozrywkowych, PKPP Lewiatan nadal podtrzymuje swoje stanowisko, iż w przypadku tego typu lokali należy wprowadzić możliwość wyboru przez ich właścicieli, czy lokal będzie przeznaczony wyłącznie dla osób palących, czy też dla niepalących, co wiązałoby się z odpowiednim i widocznym oznaczeniem lokali.

Podobne rozwiązania zostały wprowadzone w ostatnich latach w kilku krajach UE, m.in.:

- w Austrii – palenie w lokalach powyżej 49 m² jest dozwolone tylko w wyodrębnionych pomieszczeniach; w przypadku lokali o powierzchni mniejszej niż 49 m², właściciel sam decyduje, czy lokal ma być dla palących czy dla niepalących. Co więcej, właściciele lokali mają rok na przystosowanie swoich obiektów do nowych wymogów (do lipca 2010 r.),
- w Hiszpanii - w przypadku obiektów gastronomicznych o powierzchni mniejszej niż 100 m², właściciel sam decyduje czy lokal ma być dla palących czy dla niepalących,
- w Grecji - projektowane przepisy zakładają, że w przypadku lokali o powierzchni do 70 m² właściciel sam decyduje, czy lokal będzie przeznaczony tylko dla palących, czy wyłącznie dla niepalących.

Projekt ustawy ogranicza, z założenia, wolność działalności gospodarczej małych i jednoizbowych lokali gastronomiczno-rozrywkowych, które nie posiadają wyodrębnionego pomieszczenia, w którym można zorganizować palarnię, a w związku z tym, narzuca im niejako konieczność wprowadzenia całkowitego zakazu palenia.

Zdaniem PKPP Lewiatan ochrona osób niepalących jest możliwa do spełnienia w przypadku lokali jednoizbowych poprzez pozostawienie ich właścicielom wyboru, czy lokal ma być wyłącznie dla osób niepalących czy dla palących. Lokal taki musiałby posiadać odpowiednie i widoczne oznaczenia, informujące czy palenie jest w nim dozwolone czy nie, i dzięki temu osoby niepalące mogłyby podjąć świadomy wybór, czy chcą w takim lokalu przebywać. Taka regulacja pozostawiłaby swobodę wyboru sposobu prowadzenia działalności gospodarczej.

PKPP Lewiatan podtrzymuje także swoje wcześniejsze stanowisko co do, co najmniej 12 miesięcznego okresu vacatio legis dla projektowanych zmian. W przypadku zaś przyjęcia części zmian zaproponowanych przez Radę Ministrów, o których mowa niżej, okres ten przy wprowadzeniu poszczególnych instytucji może wydawać się jednak zbyt krótki.

II. Propozycje Rady Ministrów wykraczające poza druk 1030

Zdaniem PKPP Lewiatan duża część propozycji Rady Ministrów, zawartych w stanowisku, w istotny sposób odbiega od pierwotnej treści ocenianego projektu, stanowiąc de facto odrębną koncepcję legislacyjną. W przypadku ich podjęcia przez podkomisję, zdaniem PKPP

Lewiatan, mogą powstać wątpliwości co do prawidłowości procesu legislacyjnego bowiem do projektu zostaną inkorporowane propozycje w dużym stopniu odbiegające od początkowego przedłożenia Komisji Zdrowia, które także nie były wcześniej konsultowane m.in. ze środowiskiem przedsiębiorców.

Niezależnie od formalnej oceny proponowanych przez Radę Ministrów zmian należy wskazać na niewspółmierność zaproponowanych środków w zestawieniu z celem, jaki w uzasadnieniu projektodawca przedstawia jako *ratio legis* regulacji.

PKPP Lewiatan pragnie zwrócić uwagę na następujące kwestie:

➤ **propozycja Rady Ministrów uchylenia pkt 6 w art. 2 ustawy, oznaczająca usunięcie z punktów sprzedaży „informacji o wyrobach tytoniowych”**

„Informacja o wyrobach tytoniowych” zgodnie z obowiązującą ustawą to *„informacja o markach wyrobów tytoniowych oraz o zawartości substancji szkodliwych, nie zawierająca przekazu zachęcającego do zakupu lub używania wyrobów tytoniowych, umieszczona wyłącznie w punktach sprzedaży tych wyrobów”*. Nieuzasadnione jest więc stwierdzenie, zawarte w uzasadnieniu stanowiska Rządu, że jest to forma nielegalnej reklamy (*„jest wykorzystywana jako reklama”*), skoro ustawodawca dopuszcza taką formę komunikacji z konsumentem i określa, jakie ma ona spełniać warunki. „Informacja o wyrobach tytoniowych” stanowi element konkurencji, jak również sposób informowania dorosłych konsumentów o wyrobie i jego właściwościach (np. cena, zawartości substancji szkodliwych, etc.). Jest to narzędzie komunikowania dostępności legalnych wyrobów, szczególnie w małych punktach sprzedaży (np. kioskach), gdzie nie ma wystarczająco dużo miejsca na półkach, by wystawić wszystkie dostępne w sprzedaży wyroby tytoniowe.

Zdaniem PKPP Lewiatan, jeżeli w przekonaniu projektodawców obecne przepisy są niewystarczające w tym zakresie, należy podjąć próbę ich doprecyzowania, zamiast wprowadzać rozwiązania drastyczne, polegające na całkowitym zakazaniu określonych działań.

Przepis ten można doprecyzować m.in. w zakresie:

- dokładnego określenia miejsc, w których umieszczenie informacji o wyrobie jest dozwolone,
- określenie wielkości informacyjnych plakatów, etc.

Zakaz umieszczania „informacji o wyrobach tytoniowych” w punkcie sprzedaży ograniczy obieg legalnej informacji, dotyczącej legalnego produktu, i będzie miało wpływ na pogorszenie warunków konkurowania pomiędzy podmiotami gospodarczymi. Tymczasem w uzasadnieniu autorzy propozycji nie popierają jej żadnymi badaniami, które wskazywałyby na skuteczność wprowadzenia takiego zakazu na poziom spożycia wyrobów tytoniowych.

➤ **propozycja Rady Ministrów dotycząca zmiany treści definicji „reklamy wyrobów tytoniowych” zawartej w art. 2 pkt 5 ustawy**

Obowiązujące w Polsce regulacje przewidują już dziś wszechstronne zakazy reklamy i promocji i są zgodne z Dyrektywą 2003/33/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 26 maja 2003 roku w sprawie zbliżenia przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych Państw Członkowskich, odnoszących się do reklamy i sponsorowania wyrobów tytoniowych. W Polsce publiczna reklama wyrobów tytoniowych jest od wielu lat niedozwolona, a jakakolwiek komunikacja marketingowa odbywa się wyłącznie pomiędzy

przedsiębiorstwami i dorosłymi konsumentami, którzy wyrażają na to zgodę. Wprowadzenie poprawek do definicji reklamy narusza prawa dorosłego konsumenta do otrzymywania informacji o wyrobie, który kupuje.

Niejasna jest także kwestia czy propozycja Rządowa zakłada analogiczną zmianę definicji „promocji wyrobów tytoniowych” ponieważ pomiędzy treścią uzasadnienia a propozycją legislacyjna zachodzi sprzeczność.

➤ **propozycja Rady Ministrów wprowadzenia ostrzeżeń z ilustracjami graficznymi na opakowaniach wyrobów tytoniowych – art. 9 ust. 4 ustawy**

Obowiązujące w Polsce przepisy są zgodne z prawem unijnym w zakresie oznaczania wyrobów tytoniowych ostrzeżeniami zdrowotnymi, i nie ma obowiązku wprowadzania obecnie ilustracji graficznych. Wymagane dziś w Polsce ostrzeżenia tekstowe zaczęły obowiązywać stosunkowo niedawno, tj. od 2004 r., i czas jaki upłynął od tamtej pory, zdaniem PKPP Lewiatan, wydaje się niewystarczający, aby wprowadzać kolejne istotne zmiany w tym zakresie, które wiążą się ze znacznymi nakładami finansowymi przedsiębiorców, takimi jak:

- koszt wymiany maszyn drukarskich,

- koszty likwidacji - w momencie wejścia w życie nowych wymagań dotyczących ostrzeżeń z ilustracjami, u producentów, dystrybutorów i detalistów pozostawać będą znaczne zapasy niesprzedanych wyrobów gotowych i nie zużytych materiałów opakowaniowych z obecnymi ostrzeżeniami tekstowymi, które firmy będą zmuszone zniszczyć.

Pogarszająca się sytuacja gospodarcza w Polsce powodująca znaczne utrudnienia w działalności przedsiębiorców, zdaniem PKPP Lewiatan nie sprzyja kolejnym rozwiązaniom zwiększającym koszty prowadzenia działalności gospodarczej, dlatego warto rozważyć odłożenie takich pomysłów jak ostrzeżenia z ilustracjami na przyszłość, gdy sytuacja na rynku się ustabilizuje.

Zdaniem PKPP Lewiatan, nowe przepisy powinny zostać wprowadzone w oparciu o analizę skuteczności działania istniejących przepisów dotyczących danego zagadnienia. Ze stanowiska Rządu wynika, że takiej analizy w odniesieniu do wyżej opisanych propozycji nie przeprowadzono.

Pragniemy zwrócić także uwagę, iż propozycje zawarte w stanowisku Rządu, niosące za sobą poważne konsekwencje finansowe dla przedsiębiorców (co w konsekwencji może przełożyć się na finanse budżetu państwa) nie były wcześniej z organizacjami pracodawców konsultowane. Ze względu na powyższe rzeczywista ocena ich negatywnego wpływu na funkcjonowanie przedsiębiorców wymaga głębszej analizy, a co za tym idzie konieczne jest zapewnienie im większej ilości czasu.

Z poważaniem,

Henryka Bochniarz
Prezydent Polskiej Konfederacji Pracodawców Prywatnych Lewiatan